

Hakika ya Ufufuo

***Lakini Mungu amenisaidia hata siku hii ya leo;
kwa hiyo nasimama hapa na kuwashuhudia
wadogo kwa wakubwa sawasawa; sisemi neno
lo lote zaidi ya yale manabii na Musa walisema
yatatokea, ya kwamba Masiya atateswa, na kuwa
wa kwanza kufufuka katika wafu, ataleta ujumbe
wa nuru kwa watu wake mwenyewe na kwa
Mataifa.
Matendo 26:22,23***

Uhakikisho wa ufufuo ni mojawapo ya mada kuu katika Biblia, na ndivyo inavyopaswa kuwa, la sivyo ahadi za Mungu zisingekuwa na maana. Hata hivyo, ni muhimu kwanza kutambua kikamilifu asili ya kifo ikiwa mtu ataelewa kwa nini ni lazima kuwe na ufufuo wa wafu. Biblia inatuambia kwamba kifo ni hali ya kusahaulika—kutokuwepo. (Mhubiri 9:5,6,10). Mwanadamu mkamilifu Adamu alipofanya dhambi, alipata adhabu ya dhambi, ambayo ilikuwa kifo. (Mwanzo 2:17; Warumi 5:12; 6:23). Hali ya kifo ilielezwa na Mungu kwa njia hii: “Kwa jasho la uso wako utakula chakula, hata utakapoirudia ardhi, ambayo katika hiyo ulitwaliwa; kwa maana u

mavumbi wewe, nawe mavumbini utarudi.” (Mwanzo 3:19). Hakukuwa na kutajwa kwa maisha ya baada ya kifo au ya "nafsi" isiyo chini ya kifo.

Adamu alikusudiwa kwenda nje ya kuwepo milele isipokuwa kwa upendo na huruma ya Mungu ambayo ilionyeshwa kwa maisha, kifo, na ufufuo wa Yesu. Ufufuo wake ulikuwa uhakikisho kwamba mpango wa Mungu wa ufufuo kwa wote ungetimia. Mtume Paulo katika mahubiri yake kwenye kilima cha Mars alisema kwamba Mungu “ameweka siku atakayowahukumu walimwengu kwa haki, kwa mtu yule aliyemweka; naye amewapa watu wote uthabiti wa mambo hayo kwa kumfufua katika wafu. Matendo 17:31

Ufufuo wa Yesu Ni Muhimu

Ilikuwa muhimu sana katika mpango wa Mungu kwamba Yesu afe kama fidia kwa ajili ya Adamu, lakini ilikuwa muhimu vilevile kwamba afufuliwe kutoka katika hali ya kifo. Kristo aliyekufa, au Mesiya, hangeweza kutimiza ahadi za ajabu za Neno la Mungu, kama zilivyo katika Isaya 9:6, 7: “Maana kwa ajili yetu mtoto amezaliwa, Tumepewa mtoto mwanamume; na uweza wa kifalme utakuwa begani mwake; Wanafunzi walitarajia ahadi hii kutimizwa wakati wa huduma ya Bwana wetu duniani, na ndiyo maana walivunjika moyo na kukata tamaa Yesu

alipokufa msalabani. Hawakuelewa kwamba hii ilikuwa sehemu ya mpango wa Baba wa Mbinguni.

Siku ya kwanza ya juma, siku ya tatu baada ya Yesu kusulubiwa, aliwatokea wanafunzi wake wawili waliokuwa wamevunjika moyo waliokuwa njiani kuelekea Emau. (Luka 24:1, 21). Walimdhania kuwa ni mgeni. Walipokuwa wakizungumza, aliwakemea kwa upole kwa kutotambua sehemu hii muhimu ya mpango wa Bwana, akisema: “Enyi wajinga, na wenye mioyo mizito kuamini yote waliyonena manabii: Je! haikumpasa Kristo kuteswa na mambo haya na kuingia katika utukufu wake? (Luka 24:25-27). Wakati wa siku arobaini zilizofuata wanafunzi walikuja kukubali na kuamini ukweli kwamba Yesu alikuwa amefufuka kutoka kwa wafu, lakini haikuwa hadi baada ya Pentekoste wakati Roho Mtakatifu alipokuja juu yao ndipo walielewa kikamilifu umuhimu wa ufufuo katika mpango wa Mungu wa upatanisho. Hili lilidhihirishwa na mahubiri ya Petro yaliyorekodiwa katika Matendo 2:14-36.

Neno ufufuo halipatikani katika Agano la Kale, lakini fundisho hilo linafunzwa na maneno mengi ya wazi ya Maandiko. Katika Ayubu 14:13-15 tunasoma hivi: “Laiti ungenificha kuzimu, hata ungenificha, hata ghadhabu yako itakapopita, hata ungeniwekea wakati ulioamriwa, na kunikumbuka! ... Utaita, nami

nitakuitikia; ungetamani kazi ya mikono yako.” Nabii Isaya aliandika hivi: “Wafu wako wataishi, pamoja na maiti yangu watafufuka, amkeni, mkaimbe, ninyi mkaao mavumbini; (Isaya 26:19). Nabii Hosea aliandika hivi: “Nitawakomboa na mkono wa kuzimu, nitawakomboa na mauti: Ewe mauti, nitakuwa mapigo yako; Hosea 13:14

Ahadi kwa Ibrahimu

Uhakika kamili wa ufufuo ulionyeshwa kwa ajili yetu katika tukio lililodai ufufuo ili ahadi ya kimungu iwe na maana. Tunazungumza juu ya ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu iliyoandikwa katika Mwanzo 22:15-18. Itakumbukwa kwamba Mungu alikuwa amemuahidi Abrahamu mwana ambaye angezaliwa na Sara. (Mwanzo 17:19). Ibrahimu alikuwa amengoja kwa miaka mingi kwa ahadi hii kutimizwa, kwa kuwa ilikuwa ni kupitia uzao huu kwamba ahadi nyingine zote ambazo Mungu alikuwa amempa zingetimizwa. Hata hivyo, simulizi hilo linatuambia kwamba Isaka alipokuwa kijana Mungu alimwomba Abrahamu amtoe mwana wake kuwa toleo la kuteketezwa. (Mwanzo 22:1,2). Imani ya Abrahamu katika ahadi za Mungu ilikuwa hivi kwamba aliamini kwamba Mungu angemfufua Isaka kutoka kwa wafu, ikiwa ni lazima, ili azitimize.

Uhakika huo ulionyeshwa katika maneno ya Abrahamu kwa wale walioachwa nyuma chini ya mlima alipowaagiza vijana hao, “Kaeni hapa pamoja na punda, nami na kijana tutakwenda kule na kuabudu, na kuwarudia tena.” (Kifungu cha 5). Mtume Paulo katika Waebrania 11:17-19 anathibitisha wazo hili: “Kwa imani Ibrahimu alipojaribiwa, alimtoa Isaka kuwa dhabihu; Tunaona kwamba katika picha hii Mungu aliwakilishwa katika Ibrahimu na Yesu aliwakilishwa katika Isaka. Ahadi zote za Mungu kwa ulimwengu zilifikita katika Yesu. Ilikuwa muhimu kwa Yesu kuishi ikiwa angetimiza ahadi hizi, kwa kumfufua kutoka kwa wafu.

Masadukayo hawakuamini ufufuo. Walijitahidi kumnasa Yesu kwa kubuni hali isiyo ya kawaida iliyomfanya mwanamke mmoja awe mke wa waume saba waliokufa. Swali kwa Mola wetu lilikuwa, katika ufalme atakuwa mke wa nani? Yesu akawajibu, “Mwapotea, kwa kuwa hamyajui Maandiko Matakatifu wala uweza wa Mungu. (Mathayo 22:23-30). Yesu alikuwa akionyesha tu kwamba katika ufalme hakutakuwa na ndoa, na kwa hiyo hali iliyobuniwa na Masadukayo haikuwa na maana yoyote. Hata hivyo, Yesu aliona fursa ya kutaja kosa la fundisho la Masadukayo aliposema, “Lakini kwa habari ya ufufuo wa wafu, hamjasoma neno lililonenwa na Mungu, akisema, Mimi ni Mungu wa

Ibrahimu, na Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo? Mungu si Mungu wa wafu, bali wa walio hai. mistari 31,32; Kutoka 3:6

Masadukayo walijua kwamba wazee wa ukoo walikuwa wamekufa kwa karne nyingi, na pia walitambua kwamba Yesu alijua hilo. Walilazimika kukiri kwamba, ikiwa Mungu alikuwa wa kweli na mwenye kutegemeka, Abrahamu, Isaka, na Yakobo wangerudishwa kwenye uhai ikiwa wangefurahia tena uhusiano huo ulioahidiwa pamoja na Mungu.

Nabii Kama Musa

Katika Kumbukumbu la Torati 18:18,19 Musa alirudia maneno ya Mungu kwake kuhusu ufalme ambao utafanya kazi chini ya mpatanishi mpya na mpangilio wa agano jipya. “Nitawaondokeshea nabii miongoni mwa ndugu zao mfano wako wewe, nami nitatia maneno yangu kinywani mwake, naye atawaambia yote nitakayomwamuru.

Mtume Petro katika Matendo 3:21-26 anatumia unabii huu wa Musa kwa ufalme, akiuita “nyakati za kufanywa upya vitu vyote,” na kusema kwamba wakati huu wa ajabu ulisemwa na Mungu kupitia vinywa vya manabii wake watakatifu wote tangu mwanzo wa ulimwengu. Kisha akawakumbusha wasikilizaji wake unabii wa awali ulionenwa na Musa.

Mahubiri haya ya ajabu ya Petro yalitolewa kwenye moja ya ukumbi wa Hekalu. Miongoni mwa wale waliohudhuria kulikuwa na jemadari wa Hekalu na Masadukayo. Petro alipomaliza mahubiri yake kwa maneno haya, “Mungu, akiisha kumfufua Mwanawe Yesu, alimtuma kwenu ninyi kwanza, alimtuma ili awabariki, kwa kumwepusha kila mmoja wenu na maovu yake,” jemadari na Masadukayo walikasirika. Walikasirika kwa sababu Petro alidai kwamba Yesu alikuwa amefufuliwa kutoka kwa wafu, na kwamba kupitia yeye wote waliokuwa makaburini mwao wangefufuliwa ili kufaidika na “nyakati za kurudishwa.” Simulizi hilo linaendelea kusema: “Na walipokuwa wakisema na watu, makuhani, na akida wa hekalu, na Masadukayo, wakawajia, wakiwa na huzuni kwa kuwa wanawafundisha watu, na kuhubiri ufufuo wa wafu katika Yesu. Matendo 4:1,2

Sifa za Kinabii za Agano la Sheria

Tunaambiwa katika Maandiko kwamba sehemu nyingi za Agano la Sheria lililopewa taifa la Israeli zilifananisha matukio ya wakati ujao. (1 Wakorintho 10:11; Waebrania 10:1). Tunaona kwamba hii ni kweli hasa katika sura ya ishirini na tatu ya Mambo ya Walawi, ambayo ilikuwa ni sehemu ya Sheria. Katika sura hii Bwana alimpa Musa maagizo kuhusu sikukuu ambazo taifa lilipaswa kuzishika. Siku ya

kumi na nne ya mwezi wa kwanza walipaswa kuchinja mwana-kondoo wa Pasaka, na siku ya kumi na tano walipaswa kuadhimisha Sikukuu ya Mikate Isiyo na Chachu, ambayo ingechukua siku saba. (Kutoka 12:6; Mambo ya Walawi 23:5,6). Waisraeli walitoka Misri “siku ya kumi na tano ya mwezi wa kwanza; siku iliyofuata baada ya Pasaka.” (Hesabu 33:3). Baada ya wao kuingia katika nchi yao na kupata mavuno ya nafaka, Bwana alimwagiza Musa kwamba walipaswa kufanya ibada ya ziada. Tunasoma hivi: “Mtakapoingia katika nchi niwapayo, na kuvuna mavuno yake, ndipo mtamletea kuhani mganda wa malimbuko ya mavuno yenu; naye atautikisa mganda huo mbele za BWANA, ili ukubaliwe kwa ajili yenu; (Mambo ya Walawi 23:10,11). “Sabato” inayotajwa hapa ilikuwa kusanyiko takatifu lililoadhimisha siku ya kwanza ya karamu ya mikate isiyotiwa chachu.

Kama sehemu ya ibada, kuhani alikuwa akienda nje kati ya mashamba, akachagua nafaka iliyoiva, kukusanya fungu na kuifunga ndani ya mganda. Angerudi na madhabahuni aliutikisa mganda mbele za Bwana kama sadaka ya malimbuko ya mavuno. Tendo hili liliashiria mwanzo wa mavuno ya nafaka, ambayo yangedumu kwa siku hamsini. mstari wa 15,16

Sifa hii ya sikukuu ilikuwa ya kinabii ya ajabu katika kisa cha Yesu. Ilikuwa ni wajibu juu ya Yesu kuweka maelezo ya Sheria kikamilifu. Siku ya kumi na nne ya Nisani ilianza machweo ya jua, na muda fulani baada ya saa sita usiku Yesu alikamatwa katika bustani ya Gethsemane na kukabidhiwa kwa Kayafa na kisha kwa Warumi. (Mathayo 26:47-75; 27:1-26). Simulizi katika Marko linasema kwamba alisulubishwa saa ya tatu, takriban 9:00 a.m., bado ni siku ya kumi na nne ya Nisani. Yesu alikuwa msalabani hadi saa tisa, ambayo ilikuwa takriban saa 3:00 usiku, naye akafa. (Marko 15:25-37). Kwa hiyo, Yesu alikufa siku iyo hiyo, siku ya 14 ya Nisani kulingana na hesabu ya Wayahudi, kwamba wana-kondoo wa Pasaka wa Israeli walichinjwa. Paulo anathibitisha uhusiano huu, akisema, “Kristo, Mwana-Kondoo wetu wa Pasaka, amekwisha kutolewa kuwa dhabihu kwa ajili yetu.” 1 Wakorintho 5:7

Mwili wa Yesu uliwekwa kaburini kabla ya jua kutua siku ya kumi na nne ya Nisani. (Luka 23:53-55). Mwili huo ulilala kaburini siku iliyofuata yote, kuanzia machweo hadi machweo ya jua, ambayo ilikuwa Sabato, au siku ya kumi na tano ya Nisani. (Kifungu cha 56). Kisha asubuhi na mapema—siku ya kwanza ya juma, au siku ya kumi na sita ya Nisani—wanawake wakaenda kaburini na kupata kwamba Yesu amefufuka kutoka kwa wafu. (Luka 24:1-6;

Marko 16:1-6). Hivyo Yesu akawa “matunda ya kwanza” ya mavuno ya kiroho na “matunda ya kwanza ya wale waliolala usingizi” katika kifo—yaani, matunda ya kwanza ya ufufuo. (1 Wakorintho 15:20). Tunaweza kufikiria kuhani wa Kiyahudi akitimiza ibada ya kutikisa mganda mbele za Bwana mapema asubuhi ya siku hiyo ya kumi na sita ya Nisani, wakati huohuo Yesu alikuwa akitimiza Sheria kwa kufufuliwa kutoka kwa wafu.

Ushuhuda wa Kina wa Paulo

Katika siku za Mtume Paulo, kama katika siku zetu, kulikuwa na mashaka kuhusu ufufuo wa wafu. Ili kushughulikia hili aliandika sura ya kumi na tano ya 1 Wakorintho ili kuonyesha kwamba ufufuo ulioahidiwa ulikuwa sehemu muhimu na muhimu ya mpango wa Mungu wa wokovu. Katika mistari ya mwanzo ya sura hiyo Paulo analikumbusha kanisa la Korintho kwamba ujumbe aliowatangazia ni Injili [Kiyunani: ujumbe mzuri], na sehemu ya kwanza kabisa ya ujumbe huo ilikuwa kifo na ufufuo wa Yesu. “Kwa maana naliwatolea ninyi kwanza yale niliyoyapokea mimi, ya kwamba Kristo alikufa kwa ajili ya dhambi zetu, kama yanenavyo maandiko; na ya kwamba alizikwa, na ya kwamba alifufuka siku ya tatu, kama yanenavyo maandiko. 1 Wakorintho 15:3,4

Kisha mtume huyo aonyesha ufufuo wa Yesu kuwa jambo la hakika kwa sababu alionekana na mitume kisha na ndugu zaidi ya mia tano, ambao hesabu kubwa zaidi yao walikuwa wangali hai wakati wa kuandika kwa Paulo. Mwisho wa yote, Bwana mfufuka alionekana na Paulo mwenyewe kwenye njia ya kwenda Damasko. (mstari wa 5-8). Katika mistari 12-19 Paulo anaonyesha kwamba fundisho zima la ufufuo hutegemea ufufuo wa Yesu, na kwa sababu alifufuliwa wote walio katika makaburi yao pia watafufuliwa kutoka kwa wafu. Ikiwa Yesu hangefufuliwa, basi wote—hata wanafunzi na wafuasi wake—wangekuwa bado katika dhambi zao. Kwa maana ingawa Yesu alikufa ili kuchukua mahali pa Adamu katika kifo, ilikuwa lazima kwake kuishi tena ili apate kuonekana mbele za Mungu ili kutoa thamani, au ustahili, wa toleo lake la fidia mikononi mwa haki ya kimungu.

Mtume anamalizia sehemu hii ya hoja yake akisema: “Lakini sasa Kristo amefufuka katika wafu, amekuwa limbuko lao waliolala mauti, kwa maana kwa kuwa mauti ililetwa na mtu [Adamu], vivyo hivyo ufufuo wa wafu ulikuja kwa mtu [Yesu]. (mstari wa 20-22). Ufufuo utakuwa kulingana na mpango uliowekwa, Paulo aendelea kusema: “Kila mmoja kwa utaratibu wake ufaao, Kristo wa kwanza, kisha wale walio wa Kristo katika kuwapo kwake.” (mstari wa 23) Kristo

anamaanisha mtiwa-mafuta, na mtume huyo anasema kwamba wafuasi wa Yesu waliotiwa-mafuta watafufuliwa kwanza. Hili ni jambo la kimantiki na linapatana na akili kwa kuwa watahusishwa na Yesu katika ufalme kama wafalme na makuhani. (Mathayo 19:28,29; Ufunuo 20:6). Kisha raia wa ufalme, wote walio katika makaburi yao, watatoka kaburini ili wapate nafasi ya uzima. Yohana 5:28,29

Miili ya Mwili na Miili ya Kiroho

Kisha Paulo asema: “Lakini mtu fulani atasema, Wafufuliwaje wafu, nao wanakuja na mwili gani? . . . Ulichopanda, hupandi mwili utakaokuwapo, bali nafaka tupu, labda ya ngano, au ya nafaka nyingine; lakini Mungu huwapa mwili kama appendavyo, na kila mbegu mwili wake mwenyewe. Miili yote si nyama moja ya wanadamu, na ya samaki ya namna nyingine; Pia kuna miili ya mbinguni na miili ya duniani; lakini utukufu wa ile ya mbinguni ni mmoja, na utukufu wa jua ni mwingine, na utukufu mwingine wa nyota; hupandwa katika udhaifu, hufufuliwa katika mwili wa asili; 1 Wakorintho 15:35-44

Katika usemi huu wa Mtume Paulo vielelezo kadhaa vimetumiwa, vyote hivyo vikionyesha ukweli kwamba katika ufufuo kutakuwa na aina zaidi ya moja ya miili, hasa, wale wenye miili ya nyama na wale wenye miili

ya roho. Aina ya mwili ambayo kila mtu atakuwa nayo inategemea kile kinachopandwa katika kifo. “Ile” ambayo mtume anaizungumzia katika mstari wa thelathini na nane ni utu au tabia ambayo mtu huyo anakuza katika maisha haya. Idadi kubwa ya jamii ya wanadamu itakuwa na tabia ambayo itafaa zaidi kwa maisha ya hapa duniani. Kwa hiyo, watakuwa na mwili wa nyama. Katika ufalme huo dunia itakuwa mahali tukufu pa kuishi, na wale wanaopata uzima wa milele hapa duniani watamsifu Mungu milele kwa ajili ya kibali chake na baraka zake.

Hata hivyo, wakati wa sasa, tangu Pentekoste, wengine wamejifunza juu ya uandalizi wa juu zaidi wa uhai unaowezekana kupitia damu ya Yesu. Wakiitikia mwito wa kutembea katika hatua zake, wanaalikwa kubadili akili na shauku zao kutoka katika mambo ya dunia na kuyaweka juu ya mambo ya roho. (Warumi 12:1,2; Wakolosai 3:1-3). Hawa, wakati wa mwendo wao wa kutembea kwa Kikristo, hugeuza akili zao kwa kujifunza Neno la Mungu. Wakitumia kanuni zake maishani mwao kufikia hatua ya kusitawisha akili ya kiroho, ambayo ni tabia wanayopanda katika kifo, hawa watapokea mwili wa roho katika ufufuo.

Mtume huyo anamalizia maelezo yake kuhusu ufufuo kwa kusema kwamba wale wanaofufuliwa

kuwa na asili ya roho wanapewa kutoweza kufa. "Maana sharti huu uharibikao uvae kutokuharibika, nao huu wa kufa uvae kutokufa. Basi huu uharibikao utakapovaa kutokuharibika, na huu wa kufa utakapovaa kutokufa, hapo ndipo litakapokuwa lile neno lililoandikwa, Mauti imemezwa kwa ushindi. (1 Wakorintho 15:53,54). Wazo la kifungu ni kwamba wakati kazi ya enzi ya sasa itakapokamilika na wale wote ambao watakuwa wa asili ya kimungu wamefufuliwa, basi unabii katika Isaya 25:6-10, ambao Paulo alinukuu kwa sehemu, utatukia. Huu ni unabii wa ufalme na baraka zitakazowajia wanadamu watakorudishwa kutoka katika mavumbi ya ardhi katika ufufuo.

"Naye [Mungu] amemeza mauti kwa ushindi; na Bwana Mungu atafuta machozi katika nyuso zote; na aibu ya watu wake ataiondoa katika dunia yote; kwa maana Bwana amenena hayo; na itasemwa siku hiyo, Tazama, huyu ndiye Mungu wetu; tumemngoja, naye atatuokoa; huyu ndiye Bwana; tumemngoja na kushangilia wokovu wake." (Isaya 25:8,9). Basi, na tufurahie uhakika wa ufufuo, ulionenwa na manabii, na Yesu, na mitume waaminifu. Mungu asifiwe kwa ufahamu huu!